

Megjelen:
minden vasárnap

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Nap-utca 42. sz.

Kéziratok
nem adóznak vissza.

Nyilt-téri közlemé-
nyek soronként
30 fillér.

SZOBOSZLÓ és VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak

helyben házhoz
hordva, vidékre
postán küldve
Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.
Egyszámszám ára 16 fill.

Hirdetések
árszabály szerint
közöltetnek.

Az új közigazgatás és a megyebizottságok.

A trónbeszéd minden kétséget kizáró nyíltsággal hangoztatta, hogy ebben az országgyűlési ciklusban fog törvénynyé válni a közigazgatás reformja. Megemlékezett a trónbeszéd a nagy reform előhírnökéről is: a megyei számvevőségek állami felügyelet alá helyezéséről és a közigazgatás egyszerűsítéséről s kiemelte, hogy mind a két újítás igen jól beválik.

Tehát ebben a ciklusban fog elődni a magyarországi vármegyék sorsa.

Az olyanira fontos törvény tervezete, nagy vonásokban már készen fekszik a belügyminiszteri birok elzárt szekrényeiben. Tartalmát nem ismerjük még, sem a szellemét, mely álleng a tervezetet.

Az a kérdés, hogy az új törvény omnipotenssé akarja-e tenni az államot a közigazgatási élet minden terén, vagy csak felügyeletet ellenőrzést és beavatkozási jogcímét kíván biztosítani az államhatalomnak, amelyek által elejét tudja venni a jelenlegi hibáknak, felszegségeknak s az autonom megyei közigazgatást beleilleszteni a modern jogviszonyok keretébe. Az utóbbi célzattal örömmel üdvözlö az ország s készséggel adja meg hozzá az eszközöket — de az utóbbi cél ellen valószínűleg mindent megtesznek a vármegyék is. S az erőt ehhez a tiltakozáshoz: a vármegyék történetéből fogják meríteni.

Ugy mondják, hogy az a törvény, mely egyenesen államosítani akarja a vármegyéket, nem tesz szolgálatot a hazának. Mert Magyarország történelmi fejlődésének még mindig szüksége van az autonom joggal bíró törvényhatóságokra, melyek oly hosszú időn keresztül és annyi véres zivatarban föntartották Szent István birodalmában a függetlenség és önállóság eszméjét. Azt mondják, hogy még nem érték el a parlamentaris fejlődésnek azon fokát, amely az ország összes morális erejét, tekintélyét és hazaszeretét a parlamentben összpontosítja, még mindig jöhet nálunk idő, mi-

dőn a parlament, mint akárhány fiatal parlament, nem lesz hűséges kifejezője az ország érzületének.

Annál inkább azok a megyegyűlések és a törvényhatósági bizottságok. Mindmennyi apró parlament, melyekben nemcsak a szűk területre szorított lokális ügyeket intézik el, de ellenőrizni tudják azon férfiak ténykedését is, akik az ország sorsát intézik. Igaz, hogy ez az ellenőrzés, a megyebizottságok politikai súlya az utóbbi évtizedekben sokat vesztett, de ha a jog megmarad, jöhet idő és alkalom, midőn a hazának szüksége lesz rá, hogy a megyebizottságok országosérdekű nagy akciókat indíthassanak országos veszedelmek ellen.

A törvényhatósági bizottság a szíve a törvényhatóságnak s nem engedhető meg, hogy e szív működését a közigazgatás reformjáról szóló törvény megbénítsa.

A trónbeszédnek a reformra vonatkozó passzusa is erre a felfogásra enged következtetni. Ez a passzus ugyanis a fokozott állami felügyeletet az autonomia csorbítatlan fentartásával hangoztatja.

Ugy mondják, hogy az új törvény csak akkor fog gazdasági és politikai szempontból beválni, ha a megyebizottságot meghagyja ősi jussában. Mondják, hogy aki le akarja rombolni a magyar szabadságnak ezt az ősrégi, biztos s még mindig erőteljes bástyáját, az a pusztítás munkájára vállalkozik s az ország közönsége e munkában meg fogja akadályozni.

Az új törvény megalkotásánál tehát nagy harc lesz.

A Kaszinó.

A Kaszinó a nemes szórakozások központja, az eszmecserék hivatott helye kell, hogy legyen mindenütt s ezen a téren igazán nagy, nemes és mélyreható jelentőségük van a Kaszinóknak.

A férfivilág igazi társas élete Kaszinók nélkül — ugyszólván — el sem képzelhető.

Meg kell vallani, hogy e tekintetben a mi Kaszinónk is eléggé megállja a helyét, bár

bizonyos másrésztől az is, hogy élénkebb, látogatottabb, tevékenyebb is lehetne, mint a milyen most.

Igen sokszor tapasztaljuk az életben azt, hogy a nagy célokat gyakran apró akadályokkal teszik kivihetetlené.

Igy van ez a mi Kaszinónknál is.

Megyen minden a maga rendjén, de egy kicsinység, egy alig megnevezhető akadály gátolja a Kaszinó látogatottságát s lehangolja, elriasztja azok egy részét, a kik különben szívesen látogatnák naponként a Kaszinót.

Szinte furcsa dolog leírni, megnevezni ezt az akadályt, mert aki látja és olvassa, elmosolyodik rajta és azt kérdezi, hogy: hát még ilyen akadály is lehet a társadalmi érintkezésnek?

Ez az akadály a Kaszinó hiányos szelölőzetése.

Nyáron nem tűnik ez fel, de télen annál veszedelmesebb.

A Kaszinó téli levegője valósággal veszélyes az egészségre nézve, különösen azoknak, a kiknek érzékeny, gyenge szemük van.

Minden este földig áll ott a pipa és szivarfüst, úgy, hogy az ember valósággal megbetegszik s majdnem megvakul tőle.

Aki egy két órai időzés után a Kaszinóból valahova elmegy, felesleges elmondania, hogy hol járt, mert a füstől átjárt, ruhája bizonyosságot teszen mellette. Egy tiszta levegőjű szobát valósággal megfertőztet az ilyen ruhaszag, s az a csuda, hogy akadnak olyanok, akik a Kaszinóban esténként órákat képesek eltölteni.

Nagy baj az egyenlőtlen fűtés is. A termek néha hidegek, néha pedig oly pokoli módon melegek, hogy ki kell nyitni az ajtókat. Ezekben a hiányokon kell segíteni, ha azt akarjuk, hogy a Kaszinó kellemes és látogatott szórakozási hely legyen.

De segíteni kell minél hamarabb, mert így igen sokan odahagyják a Kaszinót.

V.

Karácsony és ujévi vásár!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy az előre haladt időny miatt túlhalmozott raktáromon levő

téli árukat u. m. posztók, flanelek, divatos barketek és téli kendőket

leszállított árban árusítom.

NAGY VÁLASZTÉK MENYASSZONYI KELENGYÉKBŐL u. m. derék-aljak, paplanok, ágyterítők, abroszok, törölők, sifonok, vásznak, kanavászok és himzések.

Menyasszonyi koszorúk és fatyolok. Menyasszonyi vásárlásnál megfelelő ajándékot adok.

Pontos és jó kiszolgálásról előre is biztosítom a n. é. közönséget.

Tisztelettel

EZRY ADOLF.

Kedvező fordulat a tiszai ártér ügyében.

Hetey Ignác városi tiszti ügyész tudvalevőleg meglebbeszte az alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő társulatnak azt a határozatát, amelylyel a szoboszlói határ egyrésze a tiszai ártérbe bevonatott.

A tiszti ügyész által beadott felebbezés sikerre is vezetett, mert Rázsó Gyula kir. tanácsos alispán, ezen felebbezés következtében, a múlt héten kelt határozatával meg is semmisítette az ármentesítő társulatnak városunk érdekeltiségre nézve sérelmes határozatát.

Az alispán határozatának rendelkező része szóról-szóra így hangzik:

»A Hajdu-Szoboszló—puszta-angyalházi és a hajdu-szoboszlói egyes birtokokok részéről külön-külön beadott és indokolt felebbezés folytán, az alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő társulatnak, a folyó 1901. évi május 10-ik napján hozott elsőfoku határozatát felülbírálás alá véve, annak eredményeképen a felülvizsgált határozatot egész terjedelmében és a társulat egész árterületére vonatkozólag megsemmisitem.»

Ezen határozatból kitetszőleg, városunk érdekeltisége egyelőre kimenekült az ártéri költségek viselésének terhe alól s most már az lenne a fődolog, hogy a helyzet továbbra is ugyanilyen maradjon.

Az ármentesítő társulat minden valószínűség szerint megfellebbezi ezt a határozatot, de ez még nem nagy baj, mert városunk érdekeltisége talpon lesz megint a mikor érdekei újabb megvédelmzéséről lesz szó.

Kötelességünknek tartjuk azonban már ez alkalommal is elismerésünket és köszönetünket nyilvánítani a város tiszti ügyésze iránt, a ki városunk érdekeltiségeinek jogait oly hathatósan és eredményesen megvédelmzte.

T A R C Z A

Az új század problémái.

írta: VISE KÁLMÁN.

Nagy néptömeg állta körül 1873. év nyarán Aunvay-ben az első léghajót, melyet a helység papirmalmosának fia a Montgolfier testvérek próbáltak a mondabeli Ikarus példáján a levegőbe repülni. A tűz által kimelegített levegő ezek csodálkozására felvitte az óriási papírgömböt s a két testvér örömmel fogadta a világ minden részéből jövő üdvözlőleveleket. Kísérletüket Verzaillenben a király s az udvar előtt kellett ismételnök. Megvalósultnak hitte mindenki azon ósídóktól óhajtott tervet: megszabadulni a göröngyök erősen vonzó hatásától, szabadnak lenni mint a madár.

Gomba módra szaporodtak az első kísérlet után a léghajókészítők.

A melegített levegő használatát csakhamar kiszorította a hidrogén s ezt csakhamar a világítógáz használata, úgy, hogy a mai időben készülő léghajókat kizárólag ez utóbbival töltik meg. A sok légi ut leg többnyire kudarczsal végződött, egy kis szélroham elterelte a hajót kitűzött irányától, s a magasban utazó embert a pajkos zephyr hányta ide-oda kénye kedve szerint. Hányszor esett le ismeretlen földön, hányszor kellett egy tóban vagy tengerben kelletlen hidegvizfürdőt venni a merész vállalkozónak.

Új probléma sarkalta a tudósok agyát. Készíteni egy oly léghajót, melynek nem akadály a szél, a zivatar, mely szembeszáll a lég mozgásával éppen úgy, mint a hajó a víz mozgásával. Megpendült a kormányozható léghajó eszméje s a repülő-gép problémája. Sokan égették le szárnyaikat Daedalus és Ikarushoz hasonlóan, sokakat a bolondok házába vitt az új eszme. A jövő század regényében festőleg írja le Jókai három bolondnak ezen eszmén való

Levél a szerkesztőhöz.

Tek. Szerkesztő ur!

Még be sem köszöntött a tél s már is panaszkodni lehet az iskolák hiányos fűtése miatt, ami pedig azért veszedelmes, mert ilyenkor-tájban a fűtetlen szoba sokkal rosszabb, mint a külső hideg.

Valahogyan segíteni kellene azon is, hogy a gyermekek ne maguk tüzeljenek az iskolában, hanem az iskola-szolga gondoljon a kályhákra. A gyermekek tüzelésének egyrészt az a következtése, hogy a fűtés egyenlőtlen, másfelől pedig az, hogy minden második gyermek ott hordja a fűtés nyomait az orrán, vagy az arcán. Szóval, ha maguk a gyermekek tüzelnek, az sohasem vezet jóra, sőt okozója lehet nagyobb szerencsétlenségnek is.

Korlátozni kellene lehetőleg a gyermekek déli fennmaradását is, mert ez is sok rendtelenségre vezet. A fennmaradt gyermekek egyebet sem csinálnak, mint 2 óráig dulakodnak. Ha már nem lehet szakítani ezzel a rossz szokással, legalább szigorú felügyelet alá kellene helyezni a fennmaradókat.

Egy szülő.

H I R E K.

— **Időközi tisztújító közgyűlés** Hajdu-Szoboszló város képviselőtestülete ma d. e. 10 órakor Nagyságos Rázsó Gyula kir. tanácsos alispán ur elnöklété alatt a városháza nagytermében időközti tisztújító közgyűlést tart. Tárgy: Az üresedésbe jött polgármesteri állásnak választás újáni betöltése.

— **A polgármester választás** a mai közgyűlésen fog megejtetni. Ugy halljuk hogy tegnapig még csak egy pályázó volt: Fekete Sándor nyugalmazott vármegyei főjegyző, helybeli ügyvéd. Rázsó Gyula kir. tanácsos alispán ma reggel a gyorsvonattal városunkba érkezik, hogy a közgyűlésen elnököljön. Ma

vitakozását. A tudós mechanikusok és fizikusok egész serege töri a fejet ezen az eszmén, mindez ideig azonban hiába.

Egy Deutch nevű francia 100,000 frank pályadíjat tűz ki annak, ki léghajójával az Eiffertoronyot megkerüli s hajójával legkevesebb 22 km. óránkénti sebességet ér el. Fáradozásai közben sok újdolgot fedeznek fel a buzgó mechanikusok csak a kormányozható léghajót s a repülőgépet nem. Hasonló ez az aramat a régi alchemisták művelétéhez kik a bölesek követ keresték s ezen kivihetetlen kutatásában sokkal hasznosabb dolgokat fedeztek fel, mint pl. a porcellángyártást.

A gőz s villany századában sokkal erősebben él az emberben azon tudat, hogy ő a teremtés koronája, mint régebben.

Mi állna tehát előtte a mi kivihetetlen? Törekszik felfogni a villámok s erejüket a maga hasznára értékesíteni, viharágyujával elűzi a veszterhes fellegeket, rohanó vasútaival a tér végtelen fogalmát szorítja korlátok közé. Csak a göröngyös föld nem tud még tetszése szerint emelkedni. Irigylő a kis pillangónak azon képességét, melylyel virágról virágra száll, a fecskét, mely tengereket repül keresztül a mely az észak zord világából levegőben keresztül jut el Afrika enyhe partjaira. Repülni mint a madár, ez az új század jelszava.

Mi tehát a repülés titka s mily uton fog az megoldást nyerni? Az első fizikusok hydrostatikai elvek alkalmazásával gondolták megoldhatónak. A vas uszik a higanyon, de lesüllyed a vízben, mert a higanynál kisebb, a viznél nagyobb fajsúlya van. A hidrogénnel töltött ballon uszik a levegőben, a szén-savval töltött pedig nem, mert a szén-sav fajsúlya nagyobb, a hidrogén fajsúlya pedig kisebb a levegőénél. Az analógia tehát tökéletes, a mint a fa uszik a vízben, éppen úgy a hydrogen ballon uszik a levegőben. Ezen hydrostatikai elven épült az első vízi

délben társaschéd lesz a Bika vendéglőben az alispán tiszteletére.

— **Eljegyzés.** Kircsi Gábor nagyszalontaját felügyelő, a héten eljegyezte ugyanott Horváth Juliska kisasszonyt. Graudálunk a jegyes párnak.

— **Hangverseny.** A helybeli dalegylet Decz 7-ik napján ünnepli meg első hangversenyének tizedik évfordulóját, mely alkalomból hangversenyt rendez válogatott műsorral a Bika vendéglő nagytermében. A hangverseny műsora és meghívója a héten bocsáttatik ki.

— **Táncmulatság.** A hajdu-szoboszlói függetlenségi olvasó kör ma este a »Bika« vendéglő nagytermében, saját könyvtára javára zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este 6 órakor belépti díj személyenként 1 korona 20 fill. családjegy 3 korona. Felhívások köszönettel vetetnek és hirdapilag nyugtattnak.

— **Gazdasági kilátások.** Az ősze nem lehet panaszkodni, mert sok jó idő volt, s így a gazdák elvégezheték dolgaikat. Amennyire a gazdasági kilátásokat megítélni lehet, azok általában véve kedvezőknek mondhatók még most. Annyit azonban már is lehet látni, hogy a korai vetések kezdenek foltosodni, s mint máskor, úgy most is kár lesz a jókori vetésekben. A szőlő fája nagyon szép, teljesen beérett, úgy, hogy kedvező eredménnyel bíztat. A fák rakva vannak csümölcsbimbókkal s jó tavasz esetén a gyümölcsstermés is kedvező lesz. A hosszú ős általában véve kedvező volt a növényzetre, ha a tél is jó lesz, úgy egyáltalában nincsen okunk aggódni.

— **Új billiárd-asztal a Kaszinóban.** A Kaszinó rövid idő alatt ismét egy új billiárd asztalt szándékozik beszerezni. Ennek az az oka, mert a kaszinóban ez idő szerint 25—26 billiárdozó kaszinótog van s ezeknek egy asztal kevés. A kaszinóban pedig tulajdonképen csak egy asztal van, mert a régi ócska asztalon csak a kezdők játszanak. Az új asztal beszerzése azért is ajánlatos, mert pénzügyi-

hajó s az első leghajó. A vizen járó hajóknál sem vált be azonban pusztán a hydrostatikai elv, hanem dinamikai elvekhez kellett fordulni, melyek segítségével az uszas mellett gyakorlati szempontból vitórlak, csavarok, kerékek alkalmazásával a hajó kormányozhatóvá vált; Ha ezen analógiaira támaszkodunk, úgy itt is dinamikai elvek alkalmazásával nyerhet a léghajó kormányozhatósága megoldást.

Felvettek a madár példáját.

A madár fajsúlya sokkal nagyobb a levegő fajsúlyánál, de azért hogy csontjai s tollai légbuborékokkal vannak telve s így testük az emberénél, aránylag sokkal kisebb fajsúlyu. Tehát a madárnak nagy erőművi munkára van szüksége, hogy legyőzze a levegő ellenállását s ezen erőművi munkához hatalmas szárnyizomokkal van felruhazva, melyek ha elcsenevészednek, a nemhasznált következtében, a madár képtelen repülni, a mint ezt a huzi aliatá vált lud vagy tyúk példája igazolja is. Látnak tehát, hogy dinamikai elvek szem előtt tartásával valósulhat meg a század nagy problémája. A napokban a párizsi Aero társaság pályadíjat tűzött ki egy oly léghajóra, melynek súlya nagyobb a levegő súlyánál tehát a hydrostatikai elveket tökéletesen mellőzi. Az asztal mellett szánító tudós készít egy tervet, felszereli gépet teljes szerinti löereji motorral s képzeltben már pompásan repül a magasabb régiókba, ha pedig prakszisba próbálja kivinni, rendszeren kudarcot vall vele, mert számításai közben nem vette figyelembe mily óriási ellentállást fejt ki a magasban csak egy kis szélroham is.

Mennyire vagyunk tehát ma a század ezen két eszméjének kivitelével.

A folytonos kísérletezések között legnagyobb sikereket értek el eddig a közelmúltban felszálló Zeppelin német fizikus, Santos Demont kormányozható léghajóikkal és egy magyar technikus Némethi Emil repülőgépevel.

Melyik a legjobb szépítő arczerém?

Fáy-féle arczerém,

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arcz bőrt nem zsíroz s teljesen ártalmatlan

Hatása meglepően gyors

Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Grósz Nagy Ferencz

»Reménységhez« cz. gyógyszer-tárában
H.-Szoboszlón.

A ki részletfizetésre kíván porcellán s lámpa árut kérjen **Ivánkoviits Károly** és fiától **Szeged** ingyen árjegyzéket.

Ugyan itt felvét. nek utazók, kik kereskedőket látogatnak élelmi czikkekb. naponta 4-5 forintot megkereshetnek.

NEUMANN M.

Debreczen, a m. kir. postával szemben.

A n. érdemű vevőközönség szives tudomására hozza, hogy

áruháza

az őszi idényre

férfi, fiu és gyermekruhákkal

már dusan fel van szerelve.

Sacco öltönyök, salon öltönyök, felöltő fiu ruhák, gyermek costumek a legszebb kivitelben különféle divat színekben.

Az ország legnagyobb ruhaüzlete 20 fiók üzlettel az ország nevezetesebb városaiban.

A cég alapított 1845-ben.

Vásároljunk

finom mosó parketeket, flaneleket legújabb színes szövött parketeket, kazán posztókat, szefireket, kanavácokat legjobb minőségű schiffonokat vásznakot, olcsó ingeket és nadrágokat kalapokat cipőket női és fiu fehérneműeket gyermek fiu és férfi ruhákat. Női kabátokat posztó nagy kendőket valamint fejrevaló posztó kásmér és selymekendőket

Schiffer Ignác

üzletében, a hova igen nagy mennyiségben az őszi idényre az áruk megérkeztek és legutányosabb árban beszerezhetők

4923 1901
1158

Hirdetés.

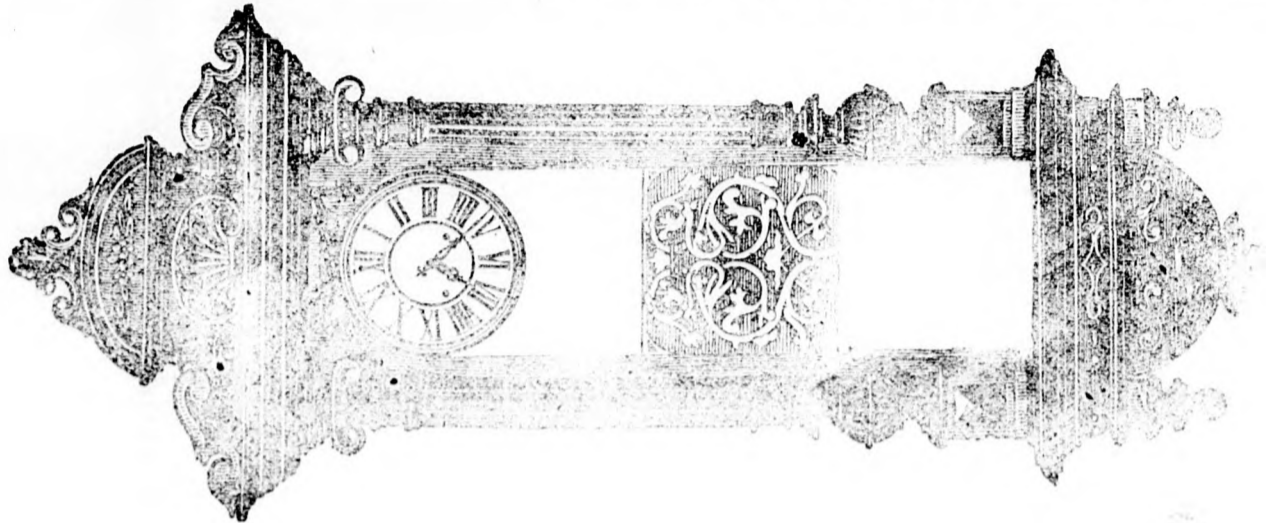
A Bika fogadóról lekerült ócska ablakok, ajtók 1901. november hó 26-án délután 2 órakor a Bika fogadó udvarán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adni. Venni szándékozók meghívotnak. H.-Szoboszló, 1901. nov. 22.

Városi tanács.

PAPK. LASSÓ... ki ültök
H.-Szoboszlón levő lak. köz-
udvar es kertjében együtt
HASZONBÉRBE

azonnal kiadó.

Értekezhetni a tulajdonosnál DEBRECZEN Sz. Anna-u 32., vagy Tóth Gábor úrnál H.-Szoboszlón vasuti rész.

Papp Antal órás üzlete

Hajdu-Szoboszlón

Hajdumegyei Takarékpénztár c. c. c.

Új órák és javítások egy évi jótállás mellett

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint helyben a Hajdumegyei Takarékpénztár épületében új óras üzletet nyitottam.
Raktáron tartok ezüst és nickel zsebórákat Schvarevadi fali órákat nagyválasztékban, fali, inga, iroda és szalon-órákat szép választékban. Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség igényeit minden tekintetben kiérdemelhessem.
Bármennyű órák, ékszerek javítása a legjútányosabban és lelkiismeretesen eszközöltnék. Külföldön tett tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben jutottam, hogy a nagyérdemű közönségnek jó és pontos munkával szolgálhatok.
Becsés partfogását kérve
Tisztelettel
Papp Antal
órás

Övökadjunk a kontár órasoktól.

Fali és zsebórák raktára.

Különösen bátor vagyok felhívni a nagyérdemű közönség becsés figyelmét most érkezett remek kivitelű inga, szalon és iroda óráimra. 14 és 6 karatos arany és ezüst gyűrűket, fülbevalókat raktáron tartok intányos árban

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok @ Budapest Váci-közp. 63. sz.
által a legjútányosabb árak mellett ajánljuk:

Loccomobil és gőzcséplőgép-készlet
továbbá járgány-cséplőgépek, jótáras cséplők, uszító gépek, kunkapozók, Acz-dí- és aré-ábrák, száraz-ábrák, boronák.

Columbia-Drill
legjobb sorvetőgépek, szobhavatók, répvágók, kukorica-morzsolók, száraz, órák-malincok, egytáras uszító-gépek.

3- és 4-vasú órák és rugóan egy- és két-vasú gépek.

Részletes árjegyzék közzéadásra készen állunk a kért részletek küldésére.

Lincolni törsgyárunk a világ legnagyobb loccomobil- és cséplőgép-gyára.